

З ДОСВІДУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК: 617-001+617.3J(075.5)

С. М. Кривенко, В. Г. Климовицький

Донецький національний медичний університет ім. М. Горького,
Кафедра травматології, ортопедії та хірургії екстремальних станів ФІПО, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО САМОНАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ТРАВМАТОЛОГІВ

Основним завданням кафедри травматології, ортопедії і ХЕС ФІПО є підвищення рівня теоретичної і практичної підготовки лікарів-травматологів. Викладання курсу травматології і ортопедії повинне складатися з двох частин: теоретичного удосконалення і передатестаційного циклу. Застосування мультимедійної техніки і телекомунікаційних технологій під час лекцій і практичного зайняття дає можливість викладачам довести до слухача увесь теоретичний і практичний потенціал кафедри. Система інтерактивного самонавчання свідчить про сучасний підхід до системи викладання і прийому іспитів за спеціальністю травматологія і ортопедія.

Ключові слова: професійна підготовка, інтерактивне самонавчання.

Вступ

Важливою тенденцією розвитку вітчизняної системи охорони здоров'я є підвищення уваги до проблеми підготовки висококваліфікованих фахівців. Основним завданням кафедри травматології, ортопедії та ХЕС ФІПО є підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів-травматологів. Для того, щоб виправдати ці сподівання лікарі ортопедо-травматологи повинні володіти необхідною інформацією і засвоїти певні практичні навички. Ці завдання вирішуються шляхом підготовки кваліфікованих фахівців, які володіють сучасними технологіями лікування хворих з ортопедо-травматологічною патологією.

Мета. Зниження незадовільних наслідків лікування хворих з травмами та захворюваннями опорно-рухового апарату шляхом підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів-травматологів.

Матеріали та методи

Протягом тринадцяти років на кафедрі розроблена та впроваджена система підготовки лікарів-травматологів, яка має такі складові частини: визначення початкового рівня знань та практичних навичок, лекційний курс та практичні заняття з викладачами. Слід зазначити, час який відведено на аудиторну підготовку лікаря ортопедо-травматолога дуже обмежений. Цей час має бути

присвячений практичній роботі. Лікар, що навчається, повинен приходити на практичне заняття вже маючи теоретичну базу, яку здобув під час позааудиторної підготовки. Вимоги до медичної освіти у відповідності до положень Болонської декларації вимагають підвищення ролі позааудиторної підготовки курсантів. В свою чергу, це вимагає розробки навчальних посібників та методичних матеріалів. Це, у свою чергу, сприяє адекватній самостійній підготовці, що дає змогу курсантам максимально використовувати аудиторний період підготовки. В кожній темі виділено та систематизовано ту інформацію, яка відповідає кваліфікаційній категорії лікаря-курсанта за фахом травматологія та ортопедія.

Теоретичні питання відображені у багатьох навчальних посібниках. Але не кожен курсант має змогу придбати ці навчальні посібники для позааудиторної підготовки. Для полегшення завдання щодо ознайомлення з роботою кафедри травматології, ортопедії та хірургії екстремальних станів існує сайт www.dniito.org.ua. На цьому сайті, в розділі «кафедра», знаходиться вся інформація стосовно навчально-методичних матеріалів, розроблених та впроваджених на кафедрі. Якщо у курсантів з'являються питання, які вимагають спілкування, вони мають змогу це зробити за допомогою e-mail: staff@dniito.org.ua. За допомогою сучасних систем інтерактивного самонавчання курсанти мають змогу одержувати відомості про розділи, які відповідають окремим темам циклу підготовки. Кожен розділ включає обґрунтування значення змісту у діяльності курсанта, викладення фактичного матеріалу за темою, питання для самоконтролю, а також тестові ситуаційні завдання. Основна література для підготовки до теми і додаткова рекомендована література розміщені наприкінці кожного розділу. Ситуаційні завдання додані до кожного розділу (навчальної теми). Розв'язування ситуаційних завдань дає можливість практично застосувати теоретичні знання

курсантами. В цих завданнях наведено ситуації, які максимально наближені до існуючих в ортопедо-травматологічній практиці. Вони представлені у вигляді тестів з однією вірною відповіддю, що відповідає сучасним вимогам системи тестування.

Практичні навички здобуваються протягом двох місяців і складаються з тематичного та передатестаційного курсу. В свою чергу кожний з цих курсів розподілений на розділи в залежності від спроможності клінічних баз та наукової спрямованості викладачів.

Протягом першого, тематичного, курсу слухачів знайомлять із сучасними досягненнями в ортопедії та травматології, приділяють значну увагу розгляду питань лікування хворих з пухлинами кісток, політравмою, остеомієлітом, питанням мікрохірургічного лікування пошкоджень кисті, надання допомоги хворим дитячого віку, тощо.

Широке застосування під час лекційного курсу та проведення занять знайшло мультимедійне забезпечення, яке дозволяє максимально детально викладення теоретичного матеріалу і наближення його до практичних умов. Особисте значення має наявність тематичного мультимедійного забезпечення у детальному вивченні етапів хірургічних втручань при травматологічних та ортопедичних операціях.

Збір інформації стосовно хворих, які знаходилися на лікуванні, проводився за допомогою ПК на базі процесора Intel Celeron 1700 MHz, відеокамери SONY, слайд-сканера MUSTEK 1200, цифрової камери Canon, лазерного принтера Samsung ML-1210. Обробка інформації здійснювалась за допомогою програм Microsoft Office XP, бази даних багатопрофільного стаціонару TherDep 4S та Adobe Photoshop 6.0.

На практичних заняттях слухачі знайомляться та оволодівають сучасними методами лікування хворих. Напередодні слухачі отримують питання для самопідготовки. В цих питаннях відображено основні моменти практичного заняття.

Після закінчення заняття слухачі відповідають на запитання, які вони отримали напередодні. В журналі обліку відображається кількість вірних та невірних відповідей. Невірні відповіді записуються окремо в цьому ж журналі для розбирання та подальшого контролювання. Це стимулює слухачів для постійної роботи з матеріалами лекцій та літературою. По закінченню циклу складається іспит.

Протягом другого, передатестаційного, курсу слухачі приймають активну участь у клінічних розборах, які здійснюються після обходів у відді-

леннях, на яких базується кафедра. Під час роботи в операційних слухачі мають можливість отримати практичні навички у виконанні того чи іншого оперативного втручання. Подальший догляд за хворими здійснюється у відділеннях, де слухачі приймають участь у перев'язках та плануванні медикаментозної терапії, а також лабораторному обстеженні пацієнта в післяопераційному періоді.

Особливо підвищений інтерес у слухачів викликають питання лікування хворих із множинними переломами кісток кінцівок, травматичним остеомієлітом. Це пояснюється важкістю загального стану хворих із множинними переломами кісток кінцівок, не з'ясованою послідовністю виконання оперативних втручань при різноманітних сполученнях переломів, невирішеними залишаються питання медикаментозної терапії цих пацієнтів.

Зростання кількості випадків ускладнень у вигляді травматичного остеомієліту, особливо після тяжких множинних переломів кісток кінцівок, підвищує інтерес серед слухачів до цього питання. Особисто приділяється увага проведенню перед та післяопераційного періоду з точки зору медикаментозної терапії та лабораторного обстеження хворого на травматичний остеомієліт.

Викладаються сучасні методики оперативних втручань з використанням заглиблювального остеосинтезу, апаратів зовнішньої фіксації, мікрохірургічної техніки.

Особисту увагу приділяють випадкам вроджених та набутих вад опорно-рухового апарату. Розглядаються питання патогенезу, клініки, діагностики та лікування хворих з цими вадами.

Останнім часом зросла кількість хворих з дегенеративно-запальними хворобами суглобів. Викладачі приділяють особливу увагу розгляду цього питання. Окрім прослуховування лекцій та проведення практичних занять, курсанти мають можливість перегляду навчальних фільмів, присвячених питанням етіопатогенезу, клінічних проявів та сучасних методів лікування цих хворих.

Курсанти приймають участь в проведенні телеконсультацій та телеконференцій з різних питань ортопедо-травматологічної допомоги.

Наприкінці другого місяця навчання слухачі проходять іспит у два етапи: спочатку комп'ютерний іспит і, в разі задовільного результату, іспит, який приймають викладачі кафедри. При цьому слухачі повинні відповісти на теоретичні питання, вирішити ситуаційне завдання, а також відповісти на питання по рентгенограмам, які використовуються при складанні іспиту.

Результати та обговорення

Застосування сучасних засобів телекомунікаційної техніки під час лекцій та практичних занять дає змогу викладачам довести до слухача увесь теоретичний та практичний потенціал кафедри. Комп'ютерне обладнання свідчить про сучасний підхід до системи викладання та прийому іспитів за спеціальністю травматологія та ортопедія.

Теоретичні знання повинні обов'язково поєднуватися із практичними навиками, які лікарі-курсанти одержують під час практичних занять у базових відділеннях кафедри. Створення підручників за окремими розділами травматології та ортопедії на базі системи інтерактивного самонавчання дає змогу проводити дистанційне навчання та заочне викладання теоретичних питань на кафедрі.

Висновки

Таким чином, ми вважаємо, що викладання курсу травматології та ортопедії повинно складатися із двох частин: теоретичного удосконалення та передатестаційного циклу. Система викладання, яка застосована на кафедрі травматології, ортопедії та ХЕС ФІПО Донецького НМУ ім. М.Горького дозволила значно підвищити рівень підготовки лікарів-травматологів у терміни, які відведено навчальною програмою.

С.Н. Кривенко, В.Г. Климовицкий

Применение системы интерактивного самообучения в профессиональной подготовке врачей-травматологов

Основным заданием кафедры травматологии, ортопедии и ХЭС ФПО является повышение уровня теоретической и практической подготовки врачей-травматологов. Преподавание курса травматологии и ортопедии должно состоять из двух частей: теоретического усовершенствования и предаттестационного цикла. Применение мультимедийной техники и телекоммуникационных технологий во время лекций и практического занятия дает возможность преподавателям довести до слушателя весь теоретический и практический потенциал кафедры. Система интерактивного самообучения свидетельствует о современном подходе к системе преподавания и приема экзаменов по специальности травматология и ортопедия.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, интерактивное самообучение.

S.N. Kryvenko, V.G. Klymovytsky

Application of the system of the interactive self-training is in professional preparation of doctors-traumatologists

By the basic task of department to the traumatology, there is an increase of level of theoretical and practical preparation of doctors-traumatologists and orthopaedy. Teaching of course a traumatology and orthopaedy must consist of two parts: theoretical improvement and pre-attestation cycle. Application of multimedia technique and telecommunication technologies during lectures and practical employment gives an opportunity to the teachers to take all theoretical and practical potential of department to the listener. The system of the interactive self-training testifies to the modern going near the system of teaching and reception of examinations after speciality traumatology and orthopaedy.